

DEBRECZENI UJSÁG

ELOFIZETESI ÁR:

He'lyben:
Félévre 3 fr — kr
Negyedévre 1 „ 50 „

Vidékre:
Félévre . . . 5 frt — „
Negyedévre 2 „ 50 „

Felelős szerkesztő és lap-
tulajdonos:
TRAN GYULA.

SZERKESZTOSEG és KIADÓHIVATAL:
Debreczen, Főtér Hungária-palota földszint. Bejárat
Kádas-utca felől.

A két kormány válsága.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, május 25.

Levelezőnk már tegnap mint pozitív várható tényt megírta mindazt, a minek történnie kellett. Miután ez időszert — Bécs lévén az események színhelye — az ő információi természetesen megbízhatóbbak bárminő Budapesten szótt kombinációnál, ma is neki adjuk át a szót:

Bécs, május 25.

A két kabinet feje erősen farkasszemű néz és a korona tanács után is csak úgy ragaszkodik álláspontjához, mint annak előtte. Az egész tanácskozásnak csak informatív jellege volt, mert ő Felsége előre csak a két elágozó vélemény részletes és megokolt előadását kérte, anélkül, hogy egyetlen szóval befolyásolta volna a hosszú előadásokat és az ezek kapcsán fejlődött rövid vitát. A miniszterelnökök, a kik az ő magánkonferenciájukban lemondással fenye-

gették egymást, a korona tanácsban csak azt hangsúlyozták, hogy álláspontjukból semmi áron nem engedhetnek, de nem tették hozzá: különben lemondunk. Gondolták, hogy magától értetődik.

Döntésről szó sem lehet péntek előtt és akkor sem várható döntés olyan értelemben, hogy a király akár az egyik, akár a másik irányhoz egyszerűen csatlakozzék. A korona békét akar és megegyezést és nem bocsátja el egyik kabinetjét sem, ha ezek maguk nem erősködnek a lemondás mellett; viszont nem zárkózik el a kettős válságtól sem, ha ez valami modus vivendit szülne. Ujabb koronatanács az eddigi dispoziciók szerint nem lesz, hanem ő Felsége holnap vagy holnapután a két miniszterelnököt külön-külön fogja fogadni.

Thun álláspontja sokkal könnyebb, mint Széllé, mert ő így is, úgy is bukóban van és szívesebben teszi ebben a kérdésben, a

mikor a lemondás népszerűséggel jár, mint a nyelvkérdésben, melylyel sok odiumot von magára. — Kétségtelen tehát, hogy ő lesz az első, a ki be fogja jelenteni lemondását: de Széll is meg fogja tenni. Thun lemondása biztos elfogadásra számíthat, míg a Széllkabinet krízise csak formális lehet, mert kétségtelen, hogy a lemondás elfogadása esetén is, ő Felsége ismét csak Széll Kálmánt bizza meg a kabinet megalkotásával.

A krízis illetően elintézése esetén azonban a volt dissidens nemzeti párti elemeknek már most be kellene lépniük a Széllkabinetbe, mert ilyen közbevetett válság után a magyar kormánynak mégis be kellene mennie a kankegzezmény módosításába. Goluchovszky külügyminiszter, kivel nemcsak Thun gróf, hanem Széll Kálmán is behatóan tanácskozott, abba a nézetben van, hogy az ügy minden, de mindenesetre még formális

Tárcza.

Zongora mellett.

Irta: Yda.

A félig nyitott, lefüggönyözött ablakon beáradt az ákácvirágillat a félhomálytól borított szobába.

Az ablak előtt kisvárosi lármával sétálgattak a járókelők. Egy-egy vidám csengő kacaj behallott; olyan különös, diszkrét csengéssel, mintha a fojtó, nehéz illat elszakadt alkatrésze volna.

Meleg, nehéz meleg volt a szobában. Az a különös, májusi hőseg, mely nem tikkaszt el, csak a mellünkre ül, ki a szabadba üző, kergető erővel.

A zongorán levő könyvben lapozott először a szép szőke asszony. Azután idegesen hajtotta be.

Idegesen simította le a vöröses, szőke haját, az ablakhoz lépett.

Két fiatal pár is sétált a virágoktól borított ákácok alatt. Szerelmes pár bizonyára mindakettő.

Az első pár karöltve, egymáshoz simulva, suttogó beszéddel ment arra, a közel levő temető felé. Szerelmesek a temetőben bizonyosan csak a virágot látják. A másik pár pajkosan, nevetgélve sétál. A lány csinos, szőke fruska. Varróleány lehet. A fiu kamasz gimnazista gyerek, de lehet valami olcsó szerelmet hajszoló diákok is.

A szép, szőke asszony ellát egészen a temetőig, a merre a két szerelmes pár halad. Gyűlölettel néz az eltűnök felé s aztán bezárja egészen az ablakot. Még így is érzi az ákác fojtó illatát. Érzi a meleg, szerelmes, májusi levegő zaklató hőségét.

Ott künn a temetőben. Még két héttel ezelőtt is oda járt ki avval a szép nagy erős emberrel, a ki neki férje volt. S azután jött az az irtózatos óra, mikor az a szép, nagy, erős

ember egyszerre kihült. Az ő karjai közt, az ő ölelé karjai között... Rémitő óra volt...

...Leül a zongorához... A kik ott künn sétálnak, hallgatják azokat a zokogó, felséges, megindító hangokat: Bethowen gyászindulóját...

A lelke két felé oszlik. Egyik beleolvad a gyászos, zokogó hangokba a másik megreszket a szerelmes, májusi illatától.

Ez a vergődő lélek az erősebb. A siró hangokból egyszerre erős kézzel csap bele a nótába. Egy szerelmes, izgató dalba, a melyet az a nagy, szép erős ember szeretett...

Azután fojtóbb lesz az illat, nehezebb a levegő, szilajabb a nóta... s egyszerre esendül meg minden billentyű...

...A szép, vöröses haju, szőke asszony kábultan esett a zongorára.

Megjelenik mindennap korán reggel.
Előfizetési ára házhoz hordva egy hónapra: ötvenkrajczár

magyar válság nélkül is elintézhető, mert a magyar kormány saját nagy pártját könnyen kapacitálhatja, az ellenzék meg nem fog nehézséget okozni, mert az, hogy a bank-egyezmény együtt járjon le a kiegyezéssel és lehetővé tétessék a különválás egy csapásra az egész vonalon, tulajdonképpen szélsőbali kívánság.

Ez körülbelül a korona nézete és nemcsak Coluchovszky hanem az összes itteni politikai tényezők azt hiszik, hogy tényleges magyar válság nem lesz és hogy végül valahogy mégis rábirják Széllt, hogy akár Thunnak, akár utódjának — aki minden valószínűség szerint Pininski lesz — valami engedményt tegyen, mert ezzel viszont azt nyeri hogy akcióképes lesz az osztrák parlament és kizáródik az újabb provizorium veszedelme, mely sokkal több bonyodalmat okozna, mint némi esetleges eredmény.

Avval is igyekeznek Széllt kapacitálni, hogy neki — ha a 67-es alapnak igaz hive és nem intendálja titkon a gazdasági különválást — örülnie kell, ha engedmény árán is lehetővé teszi hogy a kiegyezés már most és Ausztriában is parlamentáris uton a teljes szabály szerű időtartamra elintézhető.

Széll Kálmán legalább ma estig rendületlenül megmaradt a mellett, hogy őt a paktuma köti és nem lehet bele semmiféle engedménybe, még ha helyét el is kellene hagynia

A helyzet csak pénteken fog némileg változni, de akkora sem várható a teljes kitisztázás. Hogy pénteken mi lesz, annak is csak Széll Kálmán a megmondhatója, mert akármi fog történni, — az csak az ő magatartásának kifo lyása lesz.

A metropolita borderója.

Budapest, május 25.

Alig zárult be a karlóczai zsinat, már is újabb botrány tartja izgalomban a szerbeket. Ismét Brankovics szerb pátriárka nevéhez és az ellene emelt vádakhoz fűződik, annak azonban — ugylátszik — egy állomásfőnök fogja ezuttal megadni az árát. Az érdekes esetnek itt következnek a részletei:

Báró Nikolies Fedor, királyi biztos, a karlócai zsinat megnyitáskor tudvalevőleg nemcsak nem tiltakozott az ellen, hogy Brankovics szerb pátriárka az ellene beérkezett följelentés tárgyalásánál személyesen elnököljön és az ügyében folyó tanácskozásokat vezesse, hanem azon volt, hogy ebben az ügyben a zsinat a pátriárka elnöklése alatt határozzon és a határozatot publikálja. Tüntető szivességgel érintkezett a megvádolt pátriárkával s az ebédén, a melyet a pátriárka adott nemcsak részvett, hanem igen meleg szavakkal ünneplően fel is köszöntötte.

A királyi biztos részéről tapasztalt ez a nagy előzékenység, a mely nyert ügyet látszana biztosítani a metropolitanak az ellene emelt vádak tisztázása kérdésében, természetesen nagy hálaára kötelezv Brankovics pátriárkát s sietett is a királyi biztost ránt érzett hálájának tanubizonyosságát adni. Nevezetesen: két láda legfinomabb bort küldött neki a vonaton, Bécsbe czimezve. A karlóczai állomásfőnök intézkedett, hogy a borok pontosan utnak induljanak, a küldeményről azonban nem szólt kára az az értesítés érkezett Bécsből, hogy a czimzett nincs a császárvárosban mi legyen tehát a borokkal? Ezt az értesítést közölte az állomásfőnök a pátriárkával, a ki szerb nyelvű czédulán, a mely le sem volt pecsételve, sa játkezüleg írta meg a maga rendelkezését az állomásnak, nagyobb pontosságokáért kiállítva ezt a czédulát ugyan azon a papirosan magyar nyelven is. A czédula így szólt:

„Mután Nagyméltóságú báró Nikolits Fedor kir. biztos e napokban rudnai birtokára Bécs várossából elköltözött: kérem kívánata folytán a címére e napokban elküldött borküldeményt reklamálni és oda utasítani, hogy ugyanazt a küldeményt nevezett báró ur címére Rudnára (Torontálmegyében) azonnal elküldeni. Brankovics sk.

Az állomásfőnök e szerint cselekedett és a czédulát a többi félig beirt papírszeletek közzé dobta, másnap pedig az állomás betegkimentatáshoz szükséges adatokat véletlenül éppen ennek a czédulának üres hátlapjára jegyezte fel s az állomás orvosnak küldte. Az orvos minden valószínűség szerint bevette az adatokat a maga kimutatásába és a czédulát eldobta. Ez a czédula az újvidéki Zasztava birtokába került, a mely nem késett a dolgot, a karlócai metropolita vándorló borainak a történetét leleplezni.

A legmegdöbbentőbb a dologban az, hogy a pátriárka értesülvén a blamázsáról, dorgáló izeneteket küldött az állomásfőnöknek s azzal fenyegetett, hogy elcsapatja. Az állomásfőnök pedig, aki sohasem foglalkozott politikával és a pátriárka berait épp olyan jelentőség nélkül való puera áruküldeményként kezelte, mint a milyen jelentőség nélkül való utasításnak a czéduláját nézte kétségbeesetten várja most, hogy vajjon a kormány is a pátriárka és a királyi biztos mellé szegődik-e s csakugyan elmozdítja-e állásából, amiért e

czédulának megfelelő fontosságot nem tulajdonított?

A famozus czédula egyébiránt „a metropolita borderója“ czimen jár most kézzel kézre s mozgalom indult meg, hogy a főszaki határozatok megsemmítését és az királyi biztos delegálását kérjék.

POLITIKAI HIREK.

Állami tisztviselők fizetése. A pénzügyminiszter hozzájárult ahhoz, hogy a jövő évi költségvetésben az állami tisztviselőket az egyes fizetési osztályokban egyenlő arányban osszák be. Ez arányos beosztás csakis az egyes fizetési osztályok fokozatának keretében történik és nem jelenti azt, hogy az egyes állami tisztviselőket az őket megillető fizetési osztályokba sorozzák egyenlő arányban.

Képviselőjelölés. Vay Ernő gróf elhunytá folytán új képviselő választásának szüksége állott elő Zemplén vármegye nagymihályi választókerületében. Amint hírlik, a kerület szabadelvű pártja Andrassy Géza gróft szándékozik jelöltjéül kikiáltani.

A elyemtolvaj leányok.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, május 25.

Az ősszel egy csupa fiatal lányokból álló tolvajbandát tett ártalmatlanná a rendőrség. Valamennyien 14—18 éves leányok voltak a szövetség tagjai, többnyire gyári munkások és a főváros legelőkelőbb divattereskedéseibe selymet lopni jártak. A bandának Kaufmann R. volt a feje és a Hoffer familia az orgazdája, olykor Bécsbe is elküldte néhány tagját vendégszereplésre s ott tartóztattak le közülök kettőt. A tolvaj leányok, a kik orgazdáikkal együtt tizenkilenczen voltak, 1898 év tavaszától ugyanazon év júliusáig garázdálkodtak s ez alatt az idő alatt, a káros kereskedők panasza szerint, több mint tízezer forint értékű selymet lopkodtak össze.

A kis tolvajhölgyek elég ügyesen folytatták mesterségüket. Rendszeren hárman állítottak be a boltokba s mialatt egyik közülök selyemre alkudozott, addig a drága portékából a másik kettő egy egy véget eltüntetett. A lopott aelymet a lányok kényelmesen becsusztatták a tolvaj e, s aztán bátran távoztak a zsákmányalj.

Mára tüztek ki ügyöbben a vég tárgyalást melyen dr. Fekete Gynla, bíró elnököl, szavazok: dr. Baráth Zoltán bíró és Szlavik albiró. A vád hajóságot Mészáros Tivadár dr. királyi alügyész képviseli. A tárgyalás az esküdtzéki teremben folyik s legalább három napot fog igénybe venni. A teremett futó folyosó tele van káros

sokkal, tanukkal és a vádlott leányok családtagjaival. A mint Fekete elnök megnyitotta a tárgyalást s elmondta, hogy se szere se száma a lopásnak, melyek a tiatal vádlottok lelkét nyomják, bevezeti egy börtönre az első vádlottat.

Kaufmann Róza 17 éves munkásnő röviden felel a hozzája intézett kérdésekre s nem tagadja, hogy a selyemlopások legtöbbjében részt vett. Vele együtt járt a Fischer féle üzletbe Stein Ida, a ki elmondja hogy mindig vásárlás szándékával mentek a boltokba s ha teheték, loptak. Fischer Simon boltjában csakis egyszer tettéki

Elnök: Máskor nem loptak ott?

— Próbáltunk, de nem sikerült.

— Mészáros kir. ügyész: Rajta érték?

Nem, de nem sikerült a lopás?

— Hogy érti ezt?

— Hát úgy, hogy nem volt rá jó alkalom s inkább hagytuk.

Spitzer Miska, a Fischer-czég tagja előadja, hogy a lányok többször megfordultak üzletükben, de hogy lopni jártak oda, csak akkor tudták meg, a mikor már letartóztatták őket és jelentés jött.

Stein Ida: Én ismertem be a rendőrségnél, hogy Fischer uréknál is „dolgoztunk“

Szanárik Elvira 16 munkásnő, akit Juszkó Julesa után hallgattak, ki, vallja, hogy a többi társával tartóztatták le.

Fekete elnök: Miért?

— Mert én akkor kórházban voltam.

— Mi baja volt.

— De mi volt a baja?

— Hát gyermekem születési feleli vádlott, a ki gyermeklány még maga is.

Ezután a többi leányok jöttek sorra és az esti órákban még mindig a vádlottak kihallgatása folyik.

Ítélet valószínűleg szombaton lesz.

VIDÉK.

Bezárt törvényszék. Satoralja-Ujhelyről érdekes dolog hírt írja levelezőnk. Székely Elek polgármester ugyanis tegnap az odavaló törvényszék helyiségének nagy részét bezáratta, mert egészségügyi szempontból alapos kifogás alá esnek. A bírósági ügymenet egyelőre fennmaradt, de az erélyes intézkedést mégis megyszerte nagy meglepéssel fogadták, mert a törvényszéki épület állapota évek óta tarthatatlan.

Fölfüggesztett rendőrtanácsos Nyiregyházáról táviratozza tudósítónk hogy a főispán Mikecz József rendőrtanácsost hivatalos hatalommal való visszaélés miatt felfüggesztette állásától.

Beszámoló. Illyés Bálint, a bányai kerület országgyűlési képviselője a pünkösdi ünnep első napján megkezdett beszámoló körutját ünnep második napján folytatta Nagy Rábé, B.-Torda, B.-Sáp, Derecske és Tépe községekben, hol mindenütt lelkes fogadtatásban részesült. Egyik községből a másikba lovas legények és kocsik nagy száma kísérte Beszámolójában megvilágította a politikai helyzetet. Derecskén hétfőn este társas vacsorát rendeztek a szeretett képviselő tiszteletére.

Agyonvert ör.

— Saját tudósítónktól. —

Zimonyban borzalmas eset történt pünkösdi első napján a dunai tutajok egyikén

Egy ottani faszállító czég alkalmazottja, Német Mihály, faőr, megakart akadályozni azt, hogy több homokszállító csolnokok egy az ő őrzetére bizott tutajhoz kösse a csolnokokát, mert a hevez szélben az erősen megrakott csolnokok könnyen letéphettek volna a partról az erős tutajt.

A csolnokok Német minden tiltakozása ellenére ki akartak a tutajnál kötni, mire a faőr puskával kísérelte meg őket elriasztani. — A csolnokok most sem akartak Németi szavára hallgatni, mire az közéjoklott.

Egyik hajós, Kovácsévics Toso holtan bukkott a Duna habjaiba. Német golyója mellén találta.

Az agyonlőtt hajós társai ezen annyira feldühödtek, hogy csónakaikból kiugráltak a tutajra és dorongokkal, botokkal addig verték Németet, míg az lábaik előtt lehelte ki lelkét. A vizsgálat megindult.

SZÍNHÁZ.

A szerény háziasszony.

Páris egyik irodalmi szalonjában a háziasszony műkedvelői előadást rendezett. A darabban maga a háziasszony játszotta a főszerepet s mikor előadás után vendégei a szokásos bókokkal elhalmozták szerényen így szólt:

— De u aim, önök hizelegnek. Nagyon jól tudom, hogy ezt a szerepet csak egy valóban szép és fiatal asszony tudja méltóan eljátszani.

Mire az egyik fiatal ember lelkendezve közbeszólt:

— Asszonyom, ön szerencsésen bebizonyította ennek az ellenkezőjét.

A debreceni szintársulat június ötödikén végzi be előadásait Nyiregyházán s ayomban megkezdő-

dik a társulat tagjainak két hónapos nyári szünete, amelyet színészeink jó része szülővárosában, néhányan fürdőn töltik. Komjáthy színigazgató a szindőre a lindevizi fürdőbe utazik.

A Borsodi szerencséseje. Híre jött Debrecenbe, hogy a Nyiregyházán időző szintársulat sugóját, Borsodi Vilmost nagy szerencse érte. Valami rokona ötszáz ezüst forintot, vagy a hogy színészek szeretik kifejezni magukat ezer koronát hagyott rá. Miat ma értesülünk, abból a szerencséből csupán egy levél igaz. Egy levél, a melyet minden Borsodi ne üri ember kapott ebben az országban. Arra kéri benne őket, hogy írják meg vajjon a bánásban elhalt Borsodihoz nem füzte-é őket rokonsági kötelék? Ha igen családi értesítőjüket küldjék be a hagyatékban való osztozkodás céljából. Borsodiak azonban ez a levél nem örömet, csak keserűséget szerzett, mivel őt a bánási nabobhoz csupán színészi neve kapcsán fűzi — névrokonság.

A debreceni színház átalakítása gyönyörű kis összegbe került. — Nem kevesebb, mint negyvenhárom ezer forint szerepel ezen a címen a nemes város zárszámadásában. A rosszul sikerült átalakítás helyett, nem jobb lett volna ez az összeg, a jól eltörült községi pótdó fedezésére?

Szell Kálmán lemond.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, május 25.

Bécsi levelezőnk információján kívül budapesti körökből is kaptunk értesítéseket a helyzetre vonatkozólag. Hozzáteszük, hogy ezek az információk olyan körökből származnak, a melyek a kormányhoz közel állanak és ösmerik Szell Kálmán miniszterelnök felfogását és hangulatát egyaránt, Tenorja ez információknak az, hogy *Szell Kálmán kedvetlen.*

Amugy is szándéka volt, hogy őt esztendőre megcsinálja a kiegyezést és olyan helyzetet teremtsen, a mely az államgépezet zavartalan működését legalább öt esztendőre lehetővé teszi. *Aztán ha ezt elvégezte, missióját befejezettnek tekinti és visszavonul.* Ez volt — ismétljük — álláspontja kezdetben már a mikor a miniszterelnöki tárcát átvette. A kiegyezés nehézségei azonban kedvetlenségét fokozták és most már közvetlen környezete előtt sem leplezi ezt a kedvetlenséget.

Nem volt elkészülve rá, hogy mindjárt az első mérkőzésnél, a

mikor a magyar és osztrák érdekek közt kerül kegyértésre a dolog és a kérdést a koronatanács elé kell vinnie, nem találkozik mindenben, minden irányban a király véleményével és éppen a koronatanács által teremtett helyzet folytán az események láncolata arra vezet, hogy kabinet kérdést kell csinálnia abból, hogy mennyiben hajlik a korona az ő álláspontja felé és mennyiben nem. E kedvetlenségnek első és lefontosabb következménye az — így beszélnek azt a budapesti körök — hogy Széll Kalmán most már nem a kiegyezés létrehozásában találja missziójának végcélját, hanem a mint belátja, hogy az akadályok torlódnak, nevezetesen, ha a korona álláspontja nem kongruál az övével mindenben, már most visszavonul a közügyektől.

Ézete szerint a magyar parlament békéjét nem veszélyezteti a bécsi kormány álláspontja által. A kiknek volt alkalmuk vele érintkezni, azok nem titkolják, hogy a miniszterelnök kedvetlenségének határozott megnyilvánulásai vannak, a melyek semmi szín alatt sem maradnak következmények nélkül, akár sikerrel jár mostani bécsi akciója akár nem.

Mulatságok.

A Petőfi dalkör mulatsága. A „Petőfi dalkör“ folyó évi június hó 17-én a nagyerdei vigadóban dal és zene estelylyel egybekötött juniálist rendez. A rendező bizottság tegnap este Borus Béla elnöklete alatt már ülést tartott, az igen kedvesnek és kellemesnek ígérkező mulatság rendezésére nézve. A rendező bizottság már jó előre felhívja a táncolni vágyó ifjúság figyelmét e sikerültnek ígérkező mulatságra.

UJDONSÁGOK.

*** Egyházkerületi közgyűlés.** Az ev. ref. egyházkerület közgyűlésének tegnap volt a második napja. A gyűlés népesebb mint első napon, ott voltak a világiak közül Tisza Kálmán, az öreg generális, Thaly Kálmán képviselő, gr. Dégenfeld Sándor. Ritók Zsigmond, Puky Gyula, Uray Imre, gr. Ráthay Gedeon, Horthy István, György Endre, Isaák Dezső. A gyűlés reggel 9 órakor kezdődött, Kiss Aron püspök megnyitó beszéde után Zsigmond Sándor egyház ker. főjegyző tartott lendületes szónoklatot, melyben esetelte az egyház jelenlegi helyzetét, megemlékezett az iskolák állapo-

tairól, a főiskola állami segélyezéséről majd az egyház nagy halottairól, a kiknek emlékét gr. Dégenfeld József indítványára a közgyűlési jegyzőkönyvbe iktatták. Következett a nagy alakulás, Világi főjegyzőnek nagy szótöbbséggel Ujfalussy Béla tanácsbíró választották meg. Bizottsági jelentések felolvasása után gr. Dégenfeld József főgondnok előterjesztései következtek a tökesegélyt nyert egyházak kielégítéséről és a pénztár kezeléséről a mit a közgyűlés helyesleg tudomásul vett. Az első tárgya mit Ujfalussy Béla referált, a tanítóképzédei ösztöndíj volt, a mely szerint állítson fel a közgyűlés a budapesti egyetemen két 500 forintos ösztöndíjat a ref. tanárjelöltek számára, addig is míg a filozófiai fakultás, helybeli kollegiumban megvalósulna. Ez indítványt a közgyűlés elfogadta. Dr Bacsoni Lajos aljegyző ezután előterjesztette a tanítóképzédről szóló bizottsági javaslatot, majd Zsigmond Sándor előadta a konventi végzéseket. — Áttértek a vallás tanításra, a mi után a műemlékek megőrzéséről szóló jelentés következett. A gyűlést több apróbb ügyek gyors le tárgyalása után délután 1 óra kor Kiss Aron bezárta.

* Milyen gazdag Debreczen?

A magyar alföld metropolisa nemes Debreczen városa többszörös milliómos. Vagyona az 1897. év végén 16 millió 725,096 frt 05 krt tett ki, mely a rákövetkező évben 548,762 frt 14 krral emelkedett. Ennek a furesa kis emelkedésnek a magyarázata az, hogy a nemes város egy csomó új középületet, bérházat emelt, amelynek értéke szép kis summát tesz ki. A többszörös milliómos város lakói a mellett büszkék lehetnek a nagy vagyonhoz illő községi pótadóra is.

*** Bizottsági ülés.** Debreczen város jog és pénzügyi bizottsága szombaton délután három órakor a városháza nagytanácstermében, Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklete alatt ülést tart. A bizottsági ülés tárgyai a szegedi gazdasági kiállításon való részvétel ügye. — A város 1898. évi zárószámadata.

*** A debreczeni róm. kath. tanítónőképzőben a miniszteri biztos,** dr. Gerevich Emil e hó 24-én az egész nap folyamán megejtett beható vizsgálat után a Miasszonyunkról nevezett iskola-növérnek vezetése alatt álló, jelenleg két tanfolyammal bíró tanítónőképző intézetről, a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. A képzőintézet elhelyezése ugy egészségtani, paedagógiai tekintetben teljesen kifogástalannak található: a butorzat és felszerelés megfelelő: a tanerők képzése teljesen törvényszerű működéseik és buzgóságaik pedig oly ki-

váló, hogy az előirt tanterven túl is jóval többet elértek. Az intézet tanulmányi állapota igen jeles: az elért eredmény valóban meglepő. Minden egyes tantárgyból tizenkét tanítási órán át személyes és közvetlen kérdés alapján kitűnő tanmódszerről szerzett meggyőződést. Különösen elismeréssel emlékezett meg a neveléstan, a magyar nyelv és irodalom előadásáról Átvizsgálván az írásbeli dolgozatokat, a rajzokat, szépírási füzeteket, kézimunkákat, kitűnő eredményt konstataált minden irányban. Az ének- és hegedűtanításáról, valamint a zene elméletében elért meglepő haladásról a legbizalmasabban nyilatkozott. Szóval a debreczeni r. kath. tanítóképzőt már most az első évben oly állapotban találta a miniszteri biztos, hogy ez a törvényes kellékeknek tökéletesen megfelelés teljes garanciát nyújt arra nézve, hogy ezen új intézet magasztosrendeltetését valóban be fogja tölteni s szakképzett városos és hazafias tanítónőket fog a hazának nevelni.

* Debreczen zárószámadata.

Vaskos nagy iv nagyságu és 229 oldalra terjedő kötetben jelent meg Debreczen város 1898. évi zárószámadata a mely a város a mult évi összes bevételét 2,298,870 frt 15¹/₂ krajczárban és összes kiadását 2,296,623 frt 24 krajczárban tünteti fel. A zárószámadást a törvényhatósági bizottság minden egyes tagjának megküldik, hogy az e hó végén tartandó közgyűlésig tanulmányozni alkalmuk nyíljon. A város gazdasági bizottsága már a tegnap délelőtti ülésében foglalkozott a zárószámadással s annak egyes kisebb tételeinél történtek felszólalások. A gazdasági bizottság különben a tanács utján a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja a zárószámadást. A jog és pénzügyi bizottság szombat délutáni ülésében tárgyalja a zárószámadást.

*** Az öngyilkos temetése.** Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy Kállay József volt kötélverő, aki becsületes munkájával a jobb időkben szép vagyont szerzett magának öngyilkossá lett; sestakerti szőlőjében felakasztotta magát. Tettét életunságból követte el. Temetése az ev. ref. egyház szertartása szerint ma délután három órakor a csapó-utca 72. számú háztól lesz.

*** A fölmondás idejének szabályozása.** A budapesti kereskedő ifjak társulatának reform-bizottsága, a mely a kereskedelmi alkalmazottak szakbeli és társadalmi törekvéseinek megvalósítását tűzte ki céljául, e hónap 16-án tartotta meg első, alakuló ülését. Már ez alkalommal szóba ke-

leni erőszakért négy parasztleány a vádlott. A törvényszék felmentette a négy leányt s a tárgyalás során felmerült tények s a királyi ügyész által beterjesztett kérelem alapján elrendelte, hogy az iratok további indítványtétel végett az ügyészséghez áttéssenek. Fodor Sándor csendbiztos panaszolta, hogy négy leányt a korezmában megtámadta s ő kérte, hogy azok hatóság elleni erőszak miatt büntetést szenvedjenek. De a tárgyalás során a tanúk vallomásából az világott ki, hogy először minden ok nélkül Fodor ütötte mellbe a leányok egyikét s a többi csak sérelmezett társuk védelmére sietett. Így dr. Galánffy kir. ügyész és dr. Hegedűs védő a vádlott felmentését s az iratoknak Fodor Sándor csendbiztos tetteire vonatkozó további indítványtétel végett az ügyészséghez leendő áttételét kérték. A törvényszék ítélete ebben az értelemben hangzott el. A panaszos csendbiztosból ilyenformán vádlott lesz, a kit hivatalos hatalommal való visszaélés miatt vonnak majd felelőségre.

Szabadságolások a törvényszéknél. A debreczeni kir. törvényszéknél június elsejével veszik kezdetüket a szabadságolások. Igyártó Sándor, a törvényszék elnöke június 15-én kezdi meg hat hétre, augusztus elsejéig terjedő szabadságát.

Gondnokság alá helyezett csizmadia. A debreczeni kir. törvényszék Nagy Imre debreczeni csizmadiaát meggyendült elméje miatt gondnokság aláhelyezte.

TÁVIRATOK.

A politikai helyzet.

Budapest (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) Ö Felsőge a délelőtt folyamán először gróf Thun osztrák miniszterelnököt majd Széll Kálmán magyar miniszterelnököt magánkihallgatáson fogadta. *A kiegyezés ügyében a döntés úgy látszik, még nem történt meg s valószínűleg nem is áll közvetlenül közeledésben.*

Széll Kálmán miniszterelnök e miatt elhalasztotta visszautazását Budapestre a többi miniszterek valószínűleg ma térnek vissza. *A magyar miniszterek hosszabb értekezletet tartottak gróf Széchényi Manó Ö felsége személye körüli miniszter lakásán a ki gyengélkedése miatt nem távozhatik szobájából.*

Bécs (A Debreczeni Ujság e. távirata.) A tegnapi koronatanácskozás következményeképen, mindenki feszült érdeklődéssel várta a mai napra kilátásba helyezett királyi

szózatot, mely végre rá mutatna a kiegyezés labirinthjából kivezető utra.

A remélt döntés azonban ma sem következett be, sőt egyáltalán nem is várható a közelebbi napok alatt, mivel a király világosan kifejezett kívánságára a kormányfők még egy utolsó kísérletet tesznek az ellentétek kiegyenlítésére.

A főrendiház ülése.

Budapest, (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) A főrendiház ma déli tíz órakor Daru váry Alajos elnöklete alatt rövid ülést tartott. A napirenden a gazdasági bizottság jelentése volt, a főrendiház jövő évi költségelirányzatáról, a főrendiház ingóságairól felvett leltár megvizsgálásáról és más kisebb gazdasági ügyekről. A jelentéseket vita nélkül tudomásul vették. Azután felolvasták Liptay Béla báró özvegyének a főrendiház elnökéhez írt levelét melyben megköszöni a főrendiház részvényt nyilatkozatát. A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés véget ért.

Badeni — öngyilkos.

Bécs, (A Debreczeni Ujság e. távirata.) Egy párisi lap értesülése szerint gróf Badeni, volt osztrák miniszterelnök öngyilkos lett. A nevezett lap az öngyilkosság okául azt hozza föl, hogy egy galicziai nagy bank bukása, melynél Badeni gróf milliókig volt érdekelve, *öt az angagi bukás szélére juttatta.* Egyelőre fenntartással közli tudósítónk e hírt, míg annak hivatalos meg erősítése be nem következik.

Színházi botrány a fővárosban.

Budapest, (A Debr. Ujs. e. táv.) Fővárosszerte nagy feltűnést keltett ma este Küry Klára elhatározása. Kévszel az előadás előtt megtagadta, hogy a Népszínház deszkáira lépjen s a Toladáj operett című szerepét eljátsza. Küry Klára ezt az elhatározását azzal okolta meg, hogy öt társnői gunyolják s nem akarja magát továbbra is guny tárgyává kitenni. A népszínházban ma este e miatt nem tarthatták meg az előadást, a jegyeket mind vissza váltották, a pénzt visszaadták s a közönség dühöngve távozott.

Simli Mariska áttérése.

Budapest. (A D. U. ered. táv.) Simli Mariska az országszerte ismert excentrikus kisasszony ismét beszéltet

magáról. Simli Mariska jelenleg Székesfehérvárott időzik s ott támadt az az eszméje, hogy áttér az izraeli vallásra. E szándékát már be is jelentette az ottani plébániai hivatalban.

Vivómesterek affairje.

Budapest (A D. . . ered. táv.) Székesfehérvárott nagy feltűnést keltett eset történt tegnap, melynek hősei a főváros három ismert nevű vivómestere Kükemezey Lajos és a két Zsolnay fivér, kik között már régebb idő óta valami kényes természetű családi viszály áll fenn. A három vivómester jelenleg Székesfehérváron időzött. A Zsolnai fivérek valami ürügy alatt lakásukra csalták Kükemezeit s ott boxerrel és késsel támadtak reá. *A dulakodás közben veszedelmesen megsérült Kükemezei csak úgy tudott megmenekülni támadóitól, hogy revolvért rántott elő s ellenfeleit ez által sakkba tartva kijutott az utcára. Súlyos természetű sebeivel a kórházba szállították.*

A Dreyfus-ügy.

Páris, május 25. (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) A „Petit Bleu” szerint Ballot-Beaupré jelentése abban az indítványban csúcsosodik ki, hogy az ítélet megsemmisítendő és Dreyfus új haditörvényszék elé állítandó. Az „Echo de Paris” jelentése szerint Ballot-Beaupré kijelentette ennek a lapnak egyik tudósítója előtt, hogy a jelentésről szóló összes híresztelések helytelenek. Még be sem fejezte jelentését s egyelőre még csak a jelentés elejét adta át Manau főügyésznek. Mornand ügyvéd nem fog tudomást szerezni a jelentésről, a míg nyilvánosan fel nem olvassák. Ez a fölolvasás körülbelül fél ülést fog igénybe venni.

A békekonferencia.

Hága, május 24. (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) Vilma királynő ma délután Stal orosz nagykövetet fogadta, a ki átadta neki a gyémántos Katalin rendet. Aztán a királyné anyja a béke konferencia földelegátusait fogadta. A királynő holnap délelőtt elutazik Hágából.

A Duna megint árad.

Budapest, (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) A napok óta tartó esőzés következtében a vén Duna, a mely legutóbb már jelentékenyen megapadt, ismét áradni kezd és a fővárosnál is mintegy 25 centiméterrel emelkedett megint, a földmívelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett

jelentés szerint a Duna mellék-folyónál vizállása is egyre emelkedőben van.

Egyetemi hallgatók párbaja.

Budapest, (A Debreceni Ujság eredeti távirata.) Tegnap este 9 órakor kardpárbaj volt F. N. és B. K. hallgatók közt. A párbaj a Fodor-Rákosi-féle vívóteremben mint vérbe. A felek teljes bandage-zsal, végkimerülésig viaskodtak. A párbajnak az lett a vége, hogy F. N. többszöri összecsapás után a kezén és karján hosszú vágást kapott, mire aztán a segédek a páros viaskodást beszüntették. A felek nem békültek ki.

A Nemzeti Szalon kiállítása.

Budapest. (A D. U. ered. táv.) Még be sem zárták a Mücsarnok kapuit, a magyar képzőművészeti társulat tavaszi tárlatában még módjában van a közönségnek gyönyörködni és már is megnyílt a magyar „Salon de refuses“ a Nemzeti Szalon nagy képtárlata. Az a fiatal és agilis egyesület az idén először rendezett nagyobb szabású tárlatot, a melyen azonban nemcsak ifjú és el nem ismert tehetségek, de neves és olismert művészek is jeles alkotásokkal vettek részt. A megnyitás egész esőndben történt. Wlassics minisztert várták ugyan, de nem jelent meg.

Megmérgezte magát.

Budapest, (A Debreceni Ujság eredeti távirata.) Simon József 42 éves napszámos ma délelőtt Csángó utca 3. szám alatt levő lakásán megmérgezte magát. A segítségül hívott mentők megállapították, hogy Simon sósavot és valami másféle mérget is ivott. A szerencsétlen ember súlyos felső sérüléseket szenvedett. Haldokolva vitték a Rókus-kórházba.

VEGYES.

Összedőlt ház. Temesváron Holcinger János odaváló gazdag szabómester szép, emeletes házat építtetett. Pünkösd szombatján a pallér vezetése mellett megvizsgálta a készülőben levő házat. Egyszerre csak szörnyű robaj hallatszott, mire menekülni igyekeztek de már késő volt. Az első emelet padmalyának gerendái rövidek voltak, az egész alkotmány leszakadt s a bennszorultakat maga alá temette. Holcinger negyedmagáival félholtan húzták ki a romok alól.

Agyonszurt katona. Kassán tegnap éjjel egy katona a „Schalkház“ nagyvendéglő előtt vitatkozásba elegyedett két kocsissal, akik közül az egyik a vitatkozás hevében kést rántott elő s a katonát, még mielőtt oldal fegyverét használhatta volna, egyetlen

szurással földre terítette. A katona nyomban meghalt. A két kocsist azonnal elfogták.

Titokzatos eset Kassáról jelentik, hogy ott pünkösd másodnapján egy holttestet fogtak ki a Hernádból. Kiderült, hogy a holttest egy Filó István nevű vagyonos ácsmesteré, aki ezelőtt két héttel gyanus körülmények között eltűnt. Filót a felesége ugyanis 6 ikán látta utoljára. Aznap este megfordult egy sörházban is, ahol négy tihanyi emberrel beszélgetett. A koresmából együtt távoztak a közeli Tihany falu felé, mely a Hernád tulsó partján fekszik. A négy tihanyi ember hazakerült, bárha részegek voltak, a józan Filó István eltűnt s csak a holtteste került elő most. A négy tihanyi embert latartóztatták.

Vilmos császár mint mentő. A berlini Thiergartenben tegnap délelőtt egy kocsis, akinek lovai megbokrosodtak, leesett a bakról és sulyan megsebesült. Amikor ez történt, ép arra lovagolt Vilmos császár, aki leszállt a lóról, letérdelt a sebesült kocsis mellé és megadta neki az első segélyt, míg mások érkeztek. A császár a kocsist ezután kórházba vitette és gondoskodott róla, hogy kellő orvosi ápolásban részesüljön.

A kiegészítés. A Fremdenblatt jelenti: Az osztrák és a magyar minisztereknek a kiegészítés tárgyában folyó három órai tanácskozása után az osztrák miniszterek negyedfél óráig tartó konferenciát tartottak Thun gróf miniszterelnök elnöke alatt. Este Thun gróf hosszasan konferált Goluchowski gróf külügyminiszterrel. Ma délutánra koronatanács van tervbevéve Ó felsége elnöke alatt. Ezekből a külsőségek-ből arra lehet következtetni, hogy a tárgyalások nehézségekkel járnak.

Megczafolt kinevezés. Az a hírmintha dr. Günther Antal curiai bíróvá nevezték ki, illetékes oldalról eredő értesülésünk szerint alaptalan.

Mulattató.

Miben hasonlít a csavargás az ágyuhoz?

Mindakettő lödörög!

Mit csinál a tolvaj a lopott biciklivel?

Elkerékpárolog vele!

— Mikor fél a huszár?
— Mikor gyalog marad, mert a huszár csak lovastól egész.

— Hogy hívják az urfit, ha sokat jár ki a gyepre?

— Turfi!

Szerelmes asszonyok.

— Társadalmi regény. —

Írta: Than Gyula.

Folytatás.

57.

— Nem értelek!

— Őszinte leszek kedves apus!

Azt hiszem ezzel a legtöbbet érem el kezdte magyarázatát Irén — Mikor néhány nap előtt a ti meglátogatásotokra hazaérkeztem, újra érdekelni kezdett a gazdaságban minden. Új arczokkal találkoztam, megakartam ismerni mindeniket. Így találkoztam Balogh Jenő urral is. Csodálattal, elragadtatással beszélt róla mindenki. Szorgalmát, kedves modorát előzőkenységét dicsőítették előttem. Ugyanakkor észre vettem, hogy az én drága nővérem, az én aranyos Bellám nagyon szótalan. Keresi a magányt, kerüli a társaságot. Nem nagy megerőltetésbe került kitalálnom azt, amit ti itthon, folytonosan Belia mellett nem birtatok észre venni, Bella azért volt szótalan, azért volt elzárkózott, mert szerelmes lett, szerelmes abba a nemes lelkű ifjuba, akit innen mindenki elakart marni s aki mégis mindig a mi családunk javán dolgozott fáradott.

Bella hirtelen elfordult, eltakarta szemét. Rávaynak pedig komorrá változott arca s alig végezte Irén szavait, Bellához lépett. Gyengéden lefejtette leánya szeméről a kezeket, és megkérdezte tőle:

— Igaz ez?

Bella remegő alig hallható hangon válaszolta:

— Igaz!

De a másik pillanatban már sirva borult atyja vállára. Rávayné és a társaság többi tagja megilletődötten nézték ezt a jelenetet, csak Katinka asszony várta remegéssel, izgalommal a Rávay szavát.

— Igaz! Hát szereted?

— Szeretem!

Mély, nehéz sóhaj szakadt fel a Rávay kebléből s rövid szünet után válaszolt csak a Bella vallomására:

— Egy édes reménnyel kevesebb egy csalódással több.

Irén csendesen atyjához közeledett, átölelte, megsimogatta és szelid szavaival békíteni igyekezett:

— Ne boruljon el kedves apus homlokod. Lásd te most egyetlen szavaddal boldogságot, vagy keserőséget adhatsz. Jó apa vagy! Mi a te ezé-lod? ugy-e bár, hogy gyermeked, a te édes hön szeretett leányod boldog legyen. Ne téveszd meg magad azzal a gondolattal, hogy csupán s te választásod lehet Bellára üdvös. Ő megelőzött téged, már választott. Egy nemes szívű, szorgalmas ifjut, akinek kincs fakad munkája nyomán, a ki nagy szerencsésének fogja tartani, ha Bellát magáénak mondhatja s nagyon megfogja becsülni, szeretni veletek együtt!
(Folyt köv.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy 36 éves özvegnő 1000 frt hozományával, egy idősobb magános férfival óhajt komoly ismeretséget kötni levelek Májusa jellige alatt kéretnek a kiadóhivatalba.

Egy nagy ajtós jégszekrény sörnek, husnak berendezve olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Utazók és ügynökök fixfizetés és jutalékkal felvételnek Schweitzer testvérek cég debreceni üzletében.

Egy magános uri nőnél egy magános nő teljes ellátást minden órán kaphat. Cim a kiadóhivatalban.

Egy jó forgalmu kávé mérés elutazás folytán jutányos áron berendezéssel együtt eladó, illetve kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Egy vasredőnyös teljesen új ajtó és kirakat tükör üveggel eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Fűszerüzlethez teljes berendezés eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Berendezett szatócs bolt 3 szobás lakással nagyforgalmu utczáu minden órán kiadó. Hol? Megmondja a szerkesztőség.

Egy nőstény páva megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Timár utcán egy hat lakással bíró ház évi 600 frt jövedelemmel, öt hold ondódi földdel, kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Finomabb és közönségesebb butorok, ugy zongora, és ágyne-műek, jutányos áron eladók Darabos utca 27 szám alatt.

Több métermázsza pakolásra alkalmas kemény és puha papír eladó. Cim a kiadóhivatalban

Úgyes derék és ruhaalj varrónők jó fizetés mellett azonnal felvételnek. Hol? Megmondja a

Egy jó bizonyítványokkal bíró fiatal, nős iparos, aki kucióképes, szerény igényekkel alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Katona keztyük hó fehérre s jó puhára mosását javítással együtt párját nyolcz krajczárért elvállalom; ugyszintén szarvasbőr nadrág és glassé keztyük tisztítását legolcsóbban és legrövidebb idő alatt.

Hangszer-gyar.

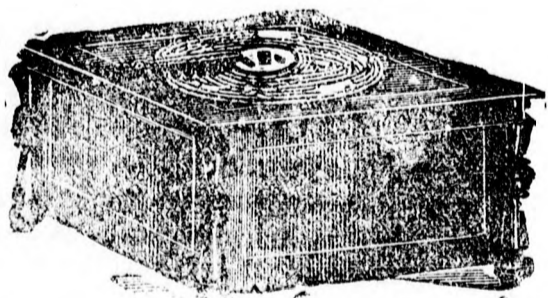

Csász. és kir. udvari szállítók.

Sternberg Armin és Testv.

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

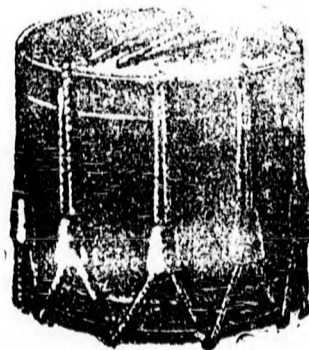
Miniatur-Ariston

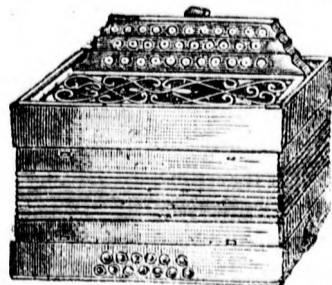
Zongora-terme:

Kossuth Lajos-utca:

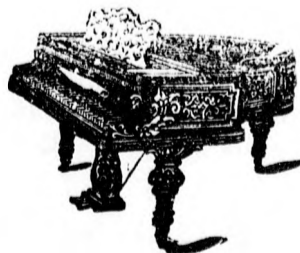
Zenepalota.

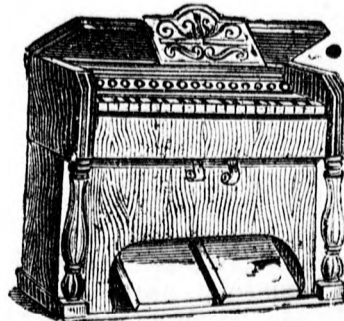
Ezen új találmányu bájos hangszerezen a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhata meg az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ara 8.50, a kóták darabja 25 kr.

Kitünő hangu harmonikák
8 frtól feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangu zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt elismert, saját gyártmányu iskola, szalon és egyházi harmoniumok.

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő-művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedők, fuvolák, cimbalmok, citerák, harmoniumok, zongorák stbről ingyen és bementve küldetik, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Vendéglősöknek zenélő automaták.